

โครงการ ชุมชนร่วมใจทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายและป้องกันภัยโรคไข้เลือดออก ปีงบประมาณ ๒๕๖๗

หลักการและเหตุผล

โรคไข้เลือดออกนับเป็นปัญหาสาธารณสุขไทยตลอดมา เพราะไข้เลือดออกเป็นโรคติดต่อที่สร้างความสูญเสียชีวิตและค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลและความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งที่ทุกฝ่ายได้ช่วยกันรณรงค์ป้องกันและควบคุมมาโดยตลอด และได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างทั้งภาครัฐและเอกชน พบว่าปัญหาโรคไข้เลือดออกไม่ได้ลดลงมากนัก ยังคงเป็นปัญหาสำคัญในระดับประเทศเรื่อยมา

อำเภอทับปุด เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่มีปัญหาการระบาดของโรคไข้เลือดออกอย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคน ในปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ เท่ากับ ๕๗.๖๙.๘๙ (๑๔ ราย) ๑๒๗.๕๖ (๒๙ ราย) ต่อประชากรแสนคน และตามลำดับ (ที่มา : งานระบาดวิทยาสำนักงานสาธารณสุขอำเภอทับปุด) ไม่มีผู้เสียชีวิตด้วยไข้เลือดออกในพื้นที่อำเภอทับปุด จะเห็นได้ว่าอัตราป่วยมีแนวโน้มสูงขึ้น การระบาดของโรคไข้เลือดออกส่วนมากจะพบผู้ป่วยในช่วงเดือนมีนาคม - ตุลาคมของทุกปี ซึ่งตรงกับกาเปิดภาคเรียนพอดีและชีวิติสัยของยุงชอบออกหากินเวลากลางวันจึงสันนิฐานได้ว่าการแพร่เชื้อและการกระจายโรค จะเกิดขึ้นได้ทั้งชุมชน ศูนย์เด็กเล็กและโรงเรียน ด้วยเหตุนี้ การควบคุมโรคจะต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจาก ชุมชน โรงเรียน องค์กรบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออกที่มีมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการแก้ไขปัญหา จากการตั้งรับไปสู่นโยบายเชิงรุกโดยใช้ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมให้คนในชุมชนได้ตระหนักถึงสภาพปัญหาของโรคไข้เลือดออก เกิดความรับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนเอง พร้อมทั้งหาวิธีการแก้ไข ซึ่งปัญหาของโรคไข้เลือดออกเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จึงต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของโรคที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเน้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญและถือเป็นภารกิจที่ต้องช่วยกัน กระตุ้นและชักนำให้ประชาชน องค์กรชุมชน ตลอดจนเครือข่ายสุขภาพให้มีส่วนร่วมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จึงเป็นกิจกรรมสำคัญที่ต้องเร่งรัดดำเนินการ

ปัจจุบันในอำเภอทับปุด พบว่าสถานการณ์ของโรคไข้เลือดออก ยังทวีความรุนแรงและมีผู้ป่วยมากขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องทำการควบคุมป้องกันและรณรงค์เพื่อให้สถานการณ์ของโรคไข้เลือดออกกลับอยู่ในสภาวะที่ไม่รุนแรงและเพื่อเป็นการป้องกันอย่างต่อเนื่อง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอทับปุด จึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้นเพื่อควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกล่วงหน้าและทันทั่วพื้นที่ที่เกิดโรค

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อลดอัตราป่วยและไม่มีผู้เสียชีวิต ด้วยโรคไข้เลือดออก
๒. เพื่อกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย และกำจัดลูกน้ำยุงลายในโรงเรียนและชุมชน มัสยิด
๓. เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ ในการควบคุมป้องกันโรคไข้เลือดออกที่ถูกวิธี และเหมาะสม
๔. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทำกิจกรรมในการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
๕. เพื่อกระตุ้นและปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการป้องกัน

และควบคุมโรคไข้เลือดออก

๖. เพื่อพัฒนาศักยภาพทีมสอบสวนโรคเคลื่อนที่เร็วระดับอำเภอและตำบล (ทีม SRRT)

วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อจัดทำโครงการฯ
๒. เขียนโครงการเพื่อเสนอสาธารณสุขอำเภอเพื่อการประสานงานและสนับสนุนโครงการ
๔. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อบต. โรงเรียน ชุมชน รพ.สต. และอื่นๆ ร่วมกันวางแผนดำเนินการ

๕. แจกผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา อาสาสมัคร(อสม.) ทีม SRRT และภาคีเครือข่าย ผู้เกี่ยวข้องฯ
๖. จัดประชุมแกนนำชุมชน/อาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.)/ทีมทีม SRRT เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานควบคุมโรค ๑ ครั้ง
๗. ดำเนินการประชาสัมพันธ์โรคไข้เลือดออกให้แกนนำประจำครอบครัวทุกหลังคาเรือน
๘. ให้สุศึกษาประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการควบคุมป้องกันโรคไข้เลือดออก และขอความร่วมมือให้ประชาชนทำลายแหล่งเพาะพันธุ์และกำจัดลูกน้ำยุงลาย
๙. รณรงค์และทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายในหมู่บ้านร่วมกับโรงเรียน แกนนำประจำครอบครัวและอาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.) โดยวิธี
ทางกายภาพ รณรงค์เคาะประตูบ้านในชุมชนร่วมโรงเรียน พร้อมร่วมกันดำเนินการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ในชุมชนและโรงเรียน
ใช้สารเคมี ใสสารเคมีทรายอะเบทในตุ่มน้ำใช้ในครัวเรือน และโรงเรียน โดยอสม. และพันสารเคมีกำจัดยุงลายในพื้นที่เสี่ยงและพื้นที่เกิดโรคทันทีเมื่อมีการระบาด
ทางชีวภาพ ส่งเสริมความรู้ให้แกนนำประจำครอบครัวในชุมชนเกี่ยวกับการปลูกพืชไล่ยุง เช่น ตะไคร้หอมไล่ยุง การเลี้ยงปลาในลูกน้ำ เช่น ปลาหางนกยูง
๑๐. แกนนำประจำครอบครัวสำรวจลูกน้ำยุงลายด้วยตัวเองทุกสัปดาห์ร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตรับผิดชอบ
๑๑. จัดกิจกรรมกรรมวิ้งไล่ยุง
๑๐. ติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรม

เป้าหมาย

๑. แกนนำชุมชน/อาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.)/ทีมทีม SRRT/ประชาชนจิตอาสา จำนวน ๑๒ คน
๒. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานควบคุมโรค จำนวน ๖ คน

พื้นที่ดำเนินการ

๑. ดำเนินการในพื้นที่ อำเภอทับปุด ทั้งหมด ๓๘ หมู่บ้าน
๒. จัดประชุมแกนนำชุมชน/อาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.)/ทีมทีม SRRT เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานควบคุมโรค จำนวน ๑ ครั้ง
๓. ฝึกทบทวน การใช้เครื่องอุปกรณ์กำจัดพาหะ และทบทวนคู่มือ

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนมกราคม - มีนาคม พ.ศ ๒๕๖๗

งบประมาณ

ไม่มีค่าใช้จ่าย ในการดำเนินโครงการชุมชนร่วมใจทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายและป้องกันภัยโรคไข้เลือดออก ปีงบประมาณ ๒๕๖๗

- จัดประชุมแกนนำชุมชน/อาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.)/ทีมทีม SRRT เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานควบคุมโรค จำนวน ๑ ครั้ง

- ค่าตอบแทนวิทยากร (ไม่มีค่าใช้จ่าย)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวสายทิพย์ ผลาชุม นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอทับปุด

การประเมินผลโครงการ

จำนวนผู้ป่วยด้วยไข้เลือดออกลดลง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. สามารถลดอัตราการป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกให้เหลือไม่เกิน ๕๐ ต่อแสนประชากร
๒. ทำให้ประชาชนในชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกและมี พฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสม การป้องกันไม่ให้เกิดโรคไข้เลือดออก
๓. ประชาชนให้ความร่วมมือในการดำเนินการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก
๔. ทำให้ประชาชนทำกิจกรรมในการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทำให้สามารถลดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายภายในบ้าน ชุมชน มัสยิด โรงเรียนให้น้อยลง
๕. แกนนำชุมชน/อาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.)/ทีมทีม SRRT เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานควบคุมโรค รู้แนวทางการควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก

ผู้เขียนโครงการ/เสนอโครงการ

(นางสาวสาปทิพย์ ผลาชุม)
ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

ผู้เห็นชอบโครงการ

(นางสาวเมธินี เทพาอนุรักษ์)
ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
(ผู้ช่วยสาธารณสุขอำเภอทับปุด..ผู้ควบคุมกำกับงานควบคุมโรค)

ผู้อนุมัติโครงการ

(นายธีระยุทธ บุตรทหาร)
สาธารณสุขอำเภอทับปุด

ตารางการประชุมอบรม

โครงการชุมชนร่วมใจทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายและป้องกันภัยโรคไข้เลือดออก ปีงบประมาณ ๒๕๖๗
ห้องประชุมสำนักงานสาธารณสุขอำเภอทับปุด จังหวัดพังงา

วันที่ ๙ ม.ค.๒๕๖๗

๑๓.๓๐ - ๑๓.๔๐ น.	ลงทะเบียน	ผู้จัดการอบรม
๑๓.๔๑ - ๑๔.๑๐ น.	ชี้แจงสถานการณ์โรคไข้เลือดออก	ผู้จัดการอบรม
๑๔.๑๑ - ๑๕.๕๙ น.	ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก การรณรงค์และทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย คู่มือ/แนวทางการควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก	วิทยากร
๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.	ถาม - ตอบ ปัญหาไข้เลือดออก	วิทยากร/ผู้จัดการอบรม

หมายเหตุ พักเบรก ๑๕.๐๐ - ๑๕.๑๕ น.